

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ศักยภาพการป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วงของ
อาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานข้ามชาติ ในพื้นที่
ชายแดนจังหวัดตาก

ผู้เขียน

นายณัฐนันท์ ธนะสาร

ปริญญา

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญประภา ศิริโรจน์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพ และกระบวนการสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วง ของอาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานข้ามชาติ (อสต.) ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ทำการศึกษาด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในกลุ่ม อสต. จำนวน 80 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ International Rescue Committee (IRC) พนักงานสุขภาพชุมชนชายแดน (พสชช.) และแกนนำ อสต. จำนวน 15 คนวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ศักยภาพการป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วงของ อสต. ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ พบว่า อสต. มีความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 62.5 ด้านทักษะการล้างมือ และการชงผงน้ำตาลเกลือแร่ อสต. สามารถบอกขั้นตอนได้ถูกต้องครบถ้วนเพียงร้อยละ 20 และ 10 ตามลำดับเท่านั้น ด้านการถ่ายทอดความรู้ อสต. ใช้วิธีการหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งการให้สุขศึกษารายเดี่ยว และการแจกแผ่นพับเป็นวิธีการที่ถูกนำไปใช้มากที่สุด ร้อยละ 90.0 และ 81.2 ตามลำดับ และด้านบทบาทการดำเนินงาน พบว่า อสต. ส่วนใหญ่ได้ทำตามบทบาทหน้าที่ๆ กำหนด โดยการชงผงน้ำตาลเกลือแร่ และการล้างมือเป็นเรื่องที่ถูกนำไปใช้ในการให้สุขศึกษา และการ

สาธิตระหว่างการปฏิบัติงานมากที่สุด และยังมีความเชื่อมั่นว่าสามารถทำได้ดี ในขณะที่ทักษะเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่ง พสชช. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขก็แสดงความเป็นห่วงด้วยเช่นกัน

2. กระบวนการสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วงของ อสต. พบว่า ผู้มีส่วนคัดเลือกให้เข้ามาทำหน้าที่ คือ หัวหน้างาน พสชช. และนายจ้าง ด้วยวิธีการพูดคุยทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ บางส่วนถูกเลือกโดยนายจ้างหรือหัวหน้างาน และส่วนน้อยใช้วิธีประชามศ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกส่วนใหญ่มีความเสียสละ มีความรู้ความสามารถ และเป็นที่ยอมรับของชุมชน หลังจากได้รับการคัดเลือก อสต. ร้อยละ 94.7 ได้รับการฝึกอบรมฟื้นฟูความรู้ โดยเจ้าหน้าที่ IRC พสชช. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประมาณ 3 เดือนต่อครั้ง ระหว่างการฝึกอบรมเรื่องการชงผงน้ำตาลเกลือแร่และการล้างมือ ได้ใช้วิธีการสาธิต และสื่อการสอน มากกว่าการฝึกปฏิบัติจริง ช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา อสต. ได้รับการนิเทศติดตามและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน โดย พสชช. และเจ้าหน้าที่ IRC เป็นส่วนมาก และส่วนน้อยจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้กล่าวว่า ปัจจุบันมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น จึงมีเวลาให้กับ อสต. น้อยลง

สรุปได้ว่า การพัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วง ของ อสต. ยังคงมีความจำเป็นสำหรับงานสุขภาพแนวชายแดน ซึ่ง อสต. เป็นบุคลากรที่มีความรู้ แต่ยังขาดทักษะ โดยเฉพาะการล้างมือและการชงผงน้ำตาลเกลือแร่ หากได้รับการสนับสนุนและติดตามการทำงานให้มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เชื่อว่า อสต. ที่มีขวัญกำลังใจดีอยู่แล้ว จะเป็นตัวเชื่อมการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชนแรงงานข้ามชาติ ให้สามารถควบคุมและป้องกันโรคอุจจาระร่วงได้เต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น

Independent Study Title	Potential for Prevention and Control of Diarrheal Diseases of Migrant Health Volunteers in the Border Areas of Tak Province
Author	Mr. Natthanan Thanasarn
Degree	Master of Public Health
Independent Study Advisor	Assoc. Prof Dr. Penprapa Siviroj

ABSTRACT

The study aimed to describe the potential and the process for supporting the implementation of Prevention and Control of Diarrheal Diseases of Migrant Health Volunteers (MHVs) in the Border Areas of Tak Province. The quantitative data were collected from 80 MHVs by interview and qualitative data were collected by 15 in-depth interviews with the public health staffs, International Rescue Committee (IRC) staffs, Border Health Workers (BHWs) and the MHVs leaders. The quantitative data was analyzed by descriptive statistics such as percentage, average and standard deviation. The qualitative data were used in content analysis. The results were summarized as following:

1. There are four parts of MHVs's potential for prevention and control of diarrheal diseases. For the knowledge, MHVs had the high level of knowledge as 62.5%. For the skills of hand washing and oral rehydrating salts (ORS) preparation, they were able to answer the right and completed steps only 20% and 10% respectively. About the knowledge transfer; MHVs used various methods depending on the content of each area, the individual health education method was the highest used as 90%, followed by the distribution of leaflet 81.2%. For their roles and performance, most of MHVs performed well and completed the assigned tasks. MHVs were confident that they have done well in ORS preparation and hand washing and mostly used these

topics for health education with demonstration. However, their skills were still low in mentioned topics which were concern by BHWs and public health staffs.

2. The process for supporting the implementation of prevention and control of diarrheal disease of MHVs, the supervisors, BHWs and the employers were the key people who selected the MHVs through both formally and informally discussions. Some were chosen by the employers or supervisors and the community participation in selection was low. Most of the selected MHVs are scarified person who have a good general knowledge and recognized by others. After selection of MHVs, most of them (94.7%) used to attend the refresher trainings which were organized by IRC, BHWs and public health staffs every 3 months. During of the training, ORS preparation and hand washing were mostly taught by demonstration and using education materials rather than practice sessions. In the previous year, they have been monitored and mentored by BHWs and IRC for the most of the times and by the public health staffs involvement were low. The public health staffs mentioned that their workloads were increasing, so they have less time for MHVs.

In summary, the potential development in prevention and control of diarrheal diseases of the MHVs is still necessary for the border health care areas. MHVs had the knowledge but still lack of skills especially in the hand washing and ORS preparation. If they receive appropriate supports and supervision including more chance of practicing, good morale MHVs could build good connection between the government sectors and the migrant communities in order to improve MHVs's increase potential for prevent and control of diarrheal diseases.